

ปฏิญญาคุณธรรม

ว่าด้วยการสร้างสังคม “รู้ รัก สามัคคี”

การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งชาวไทยทั้งแผ่นดินให้ความเคารพรักและเทิดทูน ต้องทรงเหน็ดเหนื่อยตรากตรำพระวรกายทรงงานหนักมาโดยตลอด ก็ด้วยพระราชปณิธานที่จะทรงครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทย โดยสิ่งที่พระองค์ท่านทรงปรารถนามากที่สุดก็คือ ทรงมีพระราชประสงค์จะให้พสกนิกรอยู่เย็นเป็นสุข มีความรู้ รัก สามัคคี กัน

ในปีอันเป็นมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงเจริญพระชนมายุ 80 พรรษา สถาบัน หน่วยงาน องค์กร และชุมชน ที่ได้ร่วมลงนามภายใต้ปฏิญญานี้ จึงใคร่ขอแสดงความจงรักภักดี ด้วยการตั้งปณิธานที่จรร่วมกันสนับสนุนและผลักดันสรรสร้างให้สังคมไทย เป็นสังคม “รู้ รัก สามัคคี อยู่ดีมีสุข” ตามตัวชี้วัดต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสิ่งที่คนไทยทุกคน ทุกครอบครัว ทุกสถาบัน หน่วยงาน องค์กร จักได้ร่วมกันน้อมเกล้าปฏิบัติถวายแด่ “พ่อของชาติ” ด้วยการทำให้พระราชปณิธานที่พระองค์ท่านทรงมีพระราชประสงค์ให้สังคมไทยอยู่เย็นเป็นสุข สัมฤทธิ์ผลให้จงได้ภายในปีพุทธศักราช 2560 หรือภายในเวลาอีกหนึ่งทศวรรษนับแต่บัดนี้ และจักดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายเบื้องต้น ภายในปีพุทธศักราช 2554 อันเป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จักทรงเจริญพระชนมายุ 7 รอบ 84 พรรษา ทั้งนี้หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่ลงนามในปฏิญญาฯ จะร่วมกันทำงานอย่างบูรณาการ โดยใช้พื้นที่ของ แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านทั้งในเขตเมืองและชนบท เป็นหน่วยสังคมพื้นฐานสำหรับการสร้างสังคม “รู้ รัก สามัคคี อยู่ดีมีสุข” ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วถักทอเป็นเป้าหมายในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด จนรวมกันเป็นเป้าหมายระดับประเทศ ในที่สุด กล่าวคือ

1. การสร้างสังคมแห่งความรู้

1.1 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้าน มีกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการจัดการความรู้และสื่อสร้างสรรค์ต่างๆ เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสทำความคิดความเห็นของตนให้ถูกต้อง เทียงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล จนสามารถกระทำ “เหตุ” ได้อย่างถูกต้อง อันจักก่อให้เกิด “ผล” ต่อการแก้ไขปัญหาของผู้คน ในทิศทางที่ลงรอยเดียวกันในทางที่ดีที่เจริญ ตลอดจนเกิดภูมิคุ้มกันต่อการรับรู้สื่อชั่วร้ายมอมเมาทั้งหลาย

1.2 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้าน มีจุดเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน และมีคณะทำงานรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาให้เกิดศูนย์ประสานเชื่อมโยงผู้คนในหมู่บ้านหรือชุมชน ได้มีโอกาสมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จนเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ใหม่ๆ กระทั่งตกผลึกเป็น “ปัญญา” ตามแนวทางแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้าน มีการเก็บบันทึกข้อมูลที่สำคัญต่างๆ มีการสำรวจทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการทำแผนที่ความคิด เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ การพัฒนา และการติดตามประเมินผลการพัฒนาได้อย่างยั่งยืนและเป็นระบบ

2. การสร้างสังคมแห่งความรัก

2.1 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีการประสานงานประสานประโยชน์ โดยอาศัยการทำแผนชุมชนเป็นเครื่องมือกำหนด “เป้าหมายร่วม” ที่สำคัญเร่งด่วน สำหรับการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนของตนให้ตรงกัน บนพื้นฐานที่เน้นการพึ่งพาตนเองตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความเมตตามุ่งมั่นจริงจังต่อกายต่อใจต่อกัน

2.2 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีกิจกรรมเสริมสร้างให้เกิดครอบครัวที่อบอุ่น เด็ก เยาวชน คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว

2.3 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีกลุ่มอาสาสมัครที่จะทำงานช่วยเหลือเกื้อกูลสังคมส่วนรวมด้วยจิตอาสา และมีกองทุนตามหลักสภรณ์หรือกองทุนสวัสดิการในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเพื่อช่วยเหลือคนซึ่งเดือดร้อนในชุมชน

3. การสร้างสังคมแห่งความสามัคคี

3.1 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำงาน เมื่อมีมติหรือแผนการดำเนินงานอย่างไรแล้ว ทุกคนก็ให้ความร่วมมือในการประพฤติปฏิบัติตามกฎกติกา และระเบียบแบบแผนที่ร่วมกันกำหนดขึ้นโดยเท่าเทียมเสมอกัน

3.2 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีกิจกรรมการประชุมกันอย่างพร้อมเพรียงสม่ำเสมอ เพื่อปรึกษาหารือกันถึงแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน

3.3 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีการประสานเชื่อมโยงกับหมู่บ้านหรือชุมชนอื่น ๆ ให้เป็นเครือข่าย เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำงานด้านต่าง ๆ อย่างเป็นบูรณาการ

4. การสร้างสังคมอยู่ดีมีสุข

4.1 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีปัจจัย 4 ที่พอเพียงสำหรับการบริโภค ผู้คนมีงานทำ หนี้สินลด มีเงินออม มีบ้านอยู่อาศัย เกษตรกรมีที่ดินทำกิน และคนในหมู่บ้านหรือชุมชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่ดีเยี่ยมเจ็บป่วย

4.2 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด รวมทั้งอบายมุขสิ่งเสพติดต่าง ๆ ลดลง

4.3 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีดิน ป่า ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมที่ดีที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต มีน้ำสะอาดและอาหารที่มีคุณภาพสำหรับบริโภค ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บลดลง ผู้คนมีอายุโดยเฉลี่ยยืนยาวขึ้น คนด้อยโอกาส คนป่วย และคนพิการได้รับการดูแลด้วยความอาทรเกื้อกูล

4.4 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีการปลูกต้นไม้ยืนต้น มีระบบจัดการขยะที่ดี ตลอดจนมีแผนปฏิบัติในการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นต้นทุนของหมู่บ้านหรือชุมชน โดยรัฐให้การสนับสนุนสิทธิของชุมชนในการดูแลทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อให้เกิดหลักประกันที่มั่นคงในการหล่อเลี้ยงให้ผู้คนมีชีวิตที่เป็นสุขได้อย่างยั่งยืน

4.5 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีกิจกรรมให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียน เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้จากกิจกรรมและจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง จนเกิดทักษะทางสุขภาพ และทักษะการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณธรรมนำความรู้ และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม

4.6 แต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านมีการส่งเสริมและพัฒนาวัด หรือศาสนสถาน หรือแหล่งเรียนรู้ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่มีองค์ประกอบทั้งศาสนบุคคลและศาสนธรรม อันสามารถเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาให้ผู้คนได้เข้าถึงแก่นแท้แห่งหลักศาสนธรรมอันดีงามของศาสนาต่าง ๆ ที่ผู้คนในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น ๆ ศรัทธา นับถือ โดยมีการทำงานอย่างบูรณาการระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน

ข้อเสนอประกอบปฏิญญาคุณธรรมว่าด้วยการสร้างสังคม “รู้ รัก สามัคคี” จากการประชุมกลุ่มของสมาชิกคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 2

1. ขอให้ภาครัฐและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนร่วมกันสนับสนุนให้เกิดชุมชนหรือหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็ง เป็นชุมชนแห่งความรู้ ชุมชนแห่งความรัก ชุมชนแห่งความสามัคคี และชุมชนอยู่ดีมีสุข เพื่อเป็นหน่วยสังคมพื้นฐาน ของการสร้างสังคมคุณธรรมในประเทศชาติ
2. ขอให้ภาครัฐและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนร่วมกันสนับสนุนให้เกิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำงานโดยยึดประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และสนับสนุนการพัฒนาตามแผนชุมชนท้องถิ่นที่ประชาชนในแต่ละชุมชนหมู่บ้านร่วมกันจัดทำขึ้น ตลอดจนมีการใช้งบประมาณอย่างประหยัด โปร่งใส มีประสิทธิภาพ
3. ขอให้ภาครัฐและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนร่วมกันสนับสนุนให้เกิดครอบครัวที่อบอุ่น สมาชิกในครอบครัวมีความอาทรเกื้อกูลกัน มีความอดทน ให้อภัย เข้าใจ ไว้วางใจ และดูแลเอาใจใส่ต่อกัน
4. ขอให้ภาครัฐและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนร่วมกันสนับสนุนให้เกิดระบบการศึกษาที่ใช้คุณธรรม นำความรู้ เด็กและเยาวชนได้รับการอบรมกล่อมเกล่าให้เกิดปัญญา เข้าใจและเข้าถึงความพอเพียง อันคือความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในชีวิต
5. ขอให้ภาครัฐและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนร่วมกันสนับสนุนให้เกิดธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม เกื้อกูลสังคม ไม่เอาเปรียบสังคม ไม่ละเมิดหรือหลีกเลียงการดำเนินงานตามกฎหมายและหลักจรรยาบรรณ รวมทั้งช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ขอให้ภาครัฐและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนร่วมกันสนับสนุนให้ภาคราชการทำงานด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม และเสมอภาค ข้าราชการมีค่านิยมในการทำงานเพื่อสังคมและประเทศชาติ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความพอเพียง และความมีเหตุผล
7. ขอให้ภาครัฐและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนร่วมกันสนับสนุนให้เกิดสื่อสร้างสรรค์ความดีงามในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต สิ่งพิมพ์ และสนับสนุนให้มีการทำแผนที่ความดี เพื่อค้นหาแบบอย่างของคนดีทั่วแผ่นดินที่สังคมควรยกย่อง แล้วย่นนำมาเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ
8. ขอให้ภาครัฐและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนร่วมกันสนับสนุนให้เกิดระบบการเมืองคุณธรรม เป็นการเมืองสมานฉันท์ที่ไม่สร้างความแตกแยกให้กับสังคม มีความโปร่งใส ประชาชนตรวจสอบและให้คุณให้โทษนักการเมืองได้
9. ขอให้ภาครัฐและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนร่วมกันสนับสนุนให้เกิดศาสนสถาน ศาสนพิธี ศาสนบุคคล และศาสนธรรม อันสามารถจักเป็นที่พึ่งสำคัญให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมทุกภาคส่วน เพื่อการสร้างสังคมคุณธรรมตามเป้าหมายต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้